

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolós szerkesztő
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok.
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-útoza 49. szám.

Átkozott kultúra

Debrecen, július 22.

Az ablak alatt civakszik egy csomó veréb. Egy sereg egyformán szemtelen házi veréb, az egyik tán nagyobb fejű, vagy füstösebb tollu, de tökéletes veréb valamennyi. Veréb a fürgességében, a szerelmességében, a szemességében és a szemtelenségében. Veréb abban is, hogy ép úgy kiveszi egymás szájából a falatot, mint az ember. Hanem egyben nagyon különbözik az embertől: abban, hogy csak éhségében rabolja meg a másikat. A melyikük jóllakott, az nem törődik a többivel.

Az örök éhség specifikus emberi tulajdonság. Ha az ember nem félne a nagyképűség látszatától, azt mondaná: kultúr-szerzemény. Valószínű, hogy az ősember csak annyi felebarátját ütötte agyon a kőbaltájával, amennyivel jóllakott.

A hódításnak örületig fokozott vágya ma sincs meg a kulturálan fajokban. A fekete, a vörös, a sárga ember mindmáig nem lépte át világrésze határait. Legalább a maga jószántából nem. Csak a fehér kultúra az, amely végigrabolta már az egész világot a legbestiálisabb mohósággal, a legkielégíthetlenebb éhséggel.

Olaszországnak, amely most lángba borítja a balkánt, noha lehet, maga is beleleg a tűzbe, legalább van mentsége. Biz az csak a szegénylegényé, aki elrabolja a másét, mert minden a másé. Szegény, le-

ziülő ország ez, belső bajaiból rákényszerítve a latorkodásra. De mire kell Angliának, vagy Oroszországnak az a darab föld melyet évezredek óta Perzsia néven ismer a történelem a szolgaság földjének? Mindkét hatalomnak annyi már a birtoka, hogy maga sem bír vele. Az egyik saját sulya alatt tehetetlenedik el, mint páncéljaiban a temérdek testü elefánt-teknős. Az orosz meg olyan, mint a megcsömörlött óriás kígyó, mely abba pusztul bele, hogy a belső szervei nincsenek rendben. De azért mindakettő éhesen táto, csattogó és villogó szuronyfogaival. Az angol miniszterelnök csak három nappal ezelőtt beszélt tele a világot hazája békés szándékaival s már jön a hír keletről, hogy a cár udvarában angol és orosz diplomaták Perzsia felosztásáról tanácskoztak. Az európai kultúra sirját Konstantinápoly küszöbén és Teherán kapujában. Miért, kinek kell ez? Boldogabban fog-e élni csak egy szál angol munkás is, ha Siráz berkeiben angol tiszték lovai tapossák a rózsát s javul-e egy hajszállal a muszka muzsik sorsa, ha Hafiz hazájában vutkit iszik a kozák s mi haszna lesz belőle az emberiségnek, ha az Aja Szofia márványfalainál dervisek helyett lazzaronik vakaródnak?

Átkozott kultúra a miénk mely csak úgy tud virulni, ha örökösen embervérben fürdik, mint a középkor hisztériás várurnői. Európa viszi a maga kulturájának bilincseit szerteszéjjel az egész világra s

van-e világrész, ahol annyi boldogtalanság jajgatna, mint Európában? S látható valami végső célja ennek a hajszának, mely kezdődött még a keresztes hadakkal? Emberi értelemmel nem. Azért úgy kell lenni, hogy a kulturfajok öntudatlanul cselekszenek. Vakeszközök annak a természetnek a kezében, amely kitanulhatatlan célok felé viszi az emberiséget.

Az európai hataloméhség máris megteremtette az ázsiai reakciót. A nyugat gögje fölébresztette a kelet öntudatát. Az ébredés vezetője Japán. A lapok jelentése szerint ő adta ki a jelszót: ázsiai népek, egyesüljetek Európa ellen, állítsátok meg a világ haramiáit!

Az ázsiai népek ligája . . . tiz évvel ezelőtt képtelen idea volt, regényiró se gondolta volna ki. Talán ma is csak regényes fantazmagória még, de a holnap már valóságot csinál belőle. Ez természetes és elkerülhetetlen stádiuma a fejlődésnek. — Hogy mi lesz azután, ha a két világ egymásba robban? Szét hullik-e a két óriás test szabad köztársaságok csillagjaira? Kirtják-e egymást a fajok, mint az ásatag őslények, a kiket a föld mélyeiből bontogat elő a tudós csákánya? Ki tudná azt . . . Ez mind a természet gondja, mely játszik velünk, mint szél az utcai porral. Akaratunkon, tudtunkon kívüli sodor előre a vak éjszakába, ismeretlen állomások felé.

A boszorkány

Irta: Kosztolányi Dezső.

Abban az időben izgatott, zavaros mesékről suttogtak a kisváros házaiban. — A farsang vége felé járt már. A frissen esett hó bortól és vértől piroslott. Kora hajnalban sápadt emberek részegen, hadonászva estek neki a kapunak és a város vén korhelvét egy réggel a piszkos hóban megfagyva találta a sarki rendőr. Felkelt a nap, vöröses pára szüremlett szerteszét s mindjárt ferdeszájú, siró, ijesztő álarcok vigyorogtak az emberre annyi tarka ringy-rongy és bolond cafrang, hogy az ember fejéhez kapott és szeretete volna elhessegetni magától az eszeveszettség e vig gyászát. Este aztán titokzatos emberek kukkantak be az ajtón, akikről senki sem tudta, bolondok-e vagy csak bolondoznak. A gyerekek gyertyát gyújtottak a kiváit tőkben és rémült nevetéssel táncolták körül. Ez a nevetés elhangzott a nedves udvarokig, a kamrák és benyilók homályos mélységéig s mindenütt fájó nyilalást kellett a szivekben.

Anna, a fiatal, fehérbőrű szolgálóleány mindezt remegve nézte és a szívére szorította a kezét.

Egy parasztszéken ült a konyhában. — Csend volt. A lámpa rápislogott az öregebbik cseléd durva arcára, amely ágyvelmesen, komolykodva egy nagybetűs könyv fölé hajolt. Látszott, hogy nem érti, mit olvas. Nemso-

kára le is tette a könyvet. Nagyon ásitott és száját eltakarta idomtalan, kivörösödött kezével.

— Nem fekszel le Anna? — kérdezte tőle, míg elfojtotta az ásitást.

— Nem merek . . . Nem bírok . . .

Anna félt. A szent kép előtt meggyújtotta a mécsest és letérdelt imádkozni.

Fiatal, szőke fejében azonban csak továbbra is a farsang sötét mende-mondái kavargottak. A szomszéd cselédleány tegnap mesélte, hogy a pincében boszorkány járt, egy fehér, töpörödött vénasszony, aki úgy cincogott, mint a patkány. Azután felszökött a konyhába, sőt kért és az inas mellét véresre szopta. Mikor végre balkézével kisöprizték, az ajtóban még egyszer visszafordult és csunya, szőrös kezével megfenyegette őket.

Anna nem bírta magát tovább türtöztetni. Felkelt. Az öreg cselédhez futott és átölelte:

— Félek.

Sokáig bámultak a lámpa világába. Mind a ketten némák voltak. Az óra sétálója nagy köriveket rajzolt a falra. Az öreg cseléd szürke szemei kénlelve meredtek rá. Anna felemelte tekintetét és helebámult ezekben az üres, szomorú szemekbe.

Igy néztek egymásra sokáig szótlánul és mozdulatlanul.

— Csak azt szeretném tudni, hogy igaz-e? — kezdte meg a beszédet Anna.

— Való igaz, lányom. A gonosz lélek kisért most mindenütt.

Anna összeborzongott. Elővette az imádott könyvet, ahonnan a szent szoltárokat szokta énekelni. Hangja elcsuklott a félelemtől. A tűzhelyen egy fazék bugyborékol; — várják, míg felforr a víz. Az óra ketvegett.

— Te, — szólott Anna rekedten — láttad?

— Láttam — felelt a vén cseléd és maga is megremegett a hangjától. Mintha valami fehérség suhant volna el. Kétszer bólnított, aztán elment.

Keresztet vetett magára.

Aztán rszketve fekiidtek le mind a ketten.

Ettől az esettől kezdve Anna félni kezdett. Félt az éjszakától, a sötét szobától, az üres terektől, mindentől félt. Ha esténként a kis benyilóba kellett mennie fáértémiért, mindig torkon ragadta ez az őrült, babonás félelem. A pincétől meg épen remegett. A seprők mögött egy-egy boszorkányt sejtett, a sötét kut meg mint valami boglyvas szörny meredt rá. A kamrák szűk rácsai közül ezer és ezer fehér boszorkányfog vigyorgott ki.

Anna már fényes nappal is félt. Nótázó kedve elmúlt, szemei beesetek.

Egy este azután berohant a konyhába és a fiókból kivette a széles pengéjű konyhakést. A keblébe rejtette.

Farsang utolsó napja volt. A hegedük álmosan cincogtak, a duhaj nóták lassan bele-

Teória és gyakorlat

Elmélet politika a magyar közéletben.

Andrássy Gyula gróf páholyba ül, a fölényes magaslatból fanyalogva kritizálja le az összes szerzőket, szereplőket és a földszinten ülő tisztelt publikumot. Ez a legkönnyebb és legkényelmesebb módja a politizálásnak. Az ember hátrateszi a kezét, nagyokat sétál a tizholdas, árnyas angol parkjában, aztán leül az ébenfa íróasztal mellé és ír, vagy diktálgat egy-egy hasábot a kormányzati bölcsesség teóriájáról s mikor lassanként elkészül a kerek huszonöt hasábra terjedő komoly és mély gondolatokat tartalmazó értekezés, akkor még pihenteti egy kissé a fiókjában, néhány nap múlva meg újra előveszi, furfarag, simitgat rajta, formálisan kiczizellál minden gondolatot és végül így szépen megfésülve, nyomdába adja . . . így lehet valóban klasszikus szépségű irodalmi műveket alkotni az olyan nagytehetségű államférfiaknak, aminő Andrássy Gyula gróf, aki nyílt, tiszta elméjű, magas műveltségű, rengeteg sokat tanult és sokat is tudó, komoly, bölcs és vérbeli, szinte született politikus. Azonban más a teória és más a gyakorlat.

Igy esik meg aztán sokszor, hogy Andrássy Gyula gróf is olyanformán jár, mint néhai való jó Gyulai Pál kitünő műbirálónk, aki éppen olyan genialis, éppen olyan rengeteg tudású, éppen olyan kontempláló, finoman analízáló, mély bölcsességű és borotvaélesen boncolgató, tisztalátású kritikus elme volt, mint ifjabb Andrássy Gyula gróf és szintén sok esszét és könyvet írt a bölcseségről — s haj! — valahány regénye Jókai Mórnak megjelent, azt mind keményen lekritizálta, valamennyiben a legaprólékosabb részletekig kikutatta a hibákat és tévedéseket, de ő maga sohase tudott egy olyan jóra való regényt írni, aminőket kritikáiban az igazi jó regénynek elméletét sokszorta megalkotta. Egyszer próbálkozott vele: belekezdett még ifjonti korában a „Romhányi”-ban, de azt se végezte be halála napjáig, holott Jókai Mór, dacára minden lesújtó kritikának, egy egész könyvtárra való irt össze, lelki gyönyörűségére a földkerekség minden nyelvű olvasóinak és örök dicsőségére a magyar névnek a nagyvilág előtt.

Hát valamilyen ilyen hasonlatosság és különbözőség van irás és cselekvés, teória és gyakorlat között a politikában is.

Andrássy Gyula gróf egész politikai pályáján mindig azt a régi nótáját fujta és

ebben a legutóbbi írásművében is egyre csak azt hajtogatja, hogy „Igy se jó, ugy se jó, sehogyan se jó!”

És ez így papiroson leírva, felelőtlen állásban elmondva, elég szépen hangzik. De a mikor egyszer-másszor Andrássy Gyula grófnak is megadódott, hogy cselekvéshez jusson, hogy aktív részt vegyen a politikában, hogy felelős állásban, mint a kormánytagja, államtitkár vagy belügyminiszter megmutathassa, miképpen kellene a teóriát gyakorlati valóságra átváltóztatni; akkor mindig nagy óvatossággal kitér a kényértöresre kerülés kellemetlenségei elől s eszerben hagyta (mint maga bevállja; nem is egyszer) a pártjait, vagy pedig cselekvéseiben — éppen, mint Gyulai Pál a Romhányiig — ő se jutott tovább az alkotások terén a pluralitásnál.

Pedig tudja Isten, a politikában a nemzetre nézve, jobb egy kis termékeny erőszak, semmint a meddő aszkétaság.

Ez arról jut eszünkbe, mert a nemes gróf e vasárnapra készült publicisztikai dolgozatában, újra az erőszakot kritizálja, mondván, hogy se a többségnek, se a kisebbségnek (se Tiszának, se Justhnak) erőszaka nem tesz neki. De a kisebbség erőszakának letörése se tetszik! A békés megoldás tetszett volna, ám ő maga is konstatálja, hogy a békére számtalan kísérlet történt, s bár ő is közvetítője volt a megegyezési experimentumoknak, mégsem sikerült. Mindazonáltal nem helyesli az erőszakot, s főképpen nem helyesli, hogy ebben a kérdésben minduntalan Angliára hivatkoznak. Mert — ugymond s ez a vörös fonál húzódik végig az egész terjedelmes értekezésben, — mert ami Angliának hasznos, az nálunk káros lehet.

Csak hogy viszont — s erről ezuttal megfeledkezett Andrássy gróf — ami Angliának káros: az nálunk is okvetlenül káros. A parlamenti anarchiáig elfajult s évtizedekig tartó obstrukció minden országban káros. És az ilyen kártevő, nemzetrontó, minden fejlődést megakasztó obstrukcióval végre-valahára el kellett bánni, le kellett törni, hogy a nemzetet visszaadhassuk önmagának. És jó, hogy így történt, mert ha nem így történik, akkor még ma sincs véderőtörvény, nincs családi pótlék, nincs két új egyetem, nincs igazságos adószabályozás!

S ha nem így történik, maga Andrássy Gyula se írhatta volna meg vasárnapi cikkét, melyet bármily elfogulatlanul bírálunk is, még is csak azzal a felsőhajtással tesszük le a kezéből: „Hja, más a teória és más a gyakorlat!”

Anna arcizmai kifeszülnek, orrcimpái remegnek, erei kékek a vértől. A vére tüz.

— Most . . . most kell tenni . . .

A kétségbeesett tülekedésben erejének a tudatára ébred. A boszorkány utálatosan lágy, illatos kezeit lefejtí magáról, de a birkózásban ő lesz a vesztes. Egyszerre azonban felcikkaz agyában gy gondolat. A kebléhez nyúl. Görcsös ujjai örült erővel kapaszkodnak be a kés fokába és a másik pillanatban mélyen repül a penge a husba. A fekete alak hátra esik . . . Bordái ropognak . . . Valami csuklás és köhögés hallatszik, majd egy hörögés és egy sóhaj . . .

Azután csend és sötétség . . .

Anna vár. A kés véres pengéjét villogtatja. A pince fekete és meleg, mintha híg vér öntötte volna el. A toroka elfullad. Levegőért kapkod. Azután elindul, fut, rohan, menekül.

A konyhába ér és örülten, örömmel kacag:

— Megöltem a boszorkányt!

Másnap ködös, hideg farsang utáni reggel. Üres poharak és kisirt szemek. A lerongyolódott, cifra jelmezek gazdátlanul hevernek és szürke hamu szállong rajtuk. A kormában siró legények, leégett gyertyák. — Gyász és szomorúság mindenütt. A pincében egy fiatal gyereket találtak selvem mellényben, földes, vértől átázott hajjal, kinyílt szemmel, holtan. Halvány uri szája alázatosan csókolja meg a pince földjét.

Az új magyar püspökség

Téves vélemények a székhelyről

Több vidéki lap, különösen ama vidékekről, amelyek az új magyar görög katolikus püspökséggel a beosztás folytán egyháziag érdekeltek, foglalkozik a haidudorogi görög katolikus magyar püspökség dolgával s úgy tüntetik föl a kérdést, mintha a kérdésnek is politikai háttér volna s mintha a püspökség székhelyének dolga még eldöntetlen volna. Egyik vidéki lapársunk ezeket írja:

Évtizedes küzdelem után teliesedett végre a görög katolikus magyarok óhajtása. — Megvan a magyar püspökség, kinevezik nem sokára a püspököt is, akinek azonban még nincs rezidenciája, nincs székhelye és a legnehezebb politikai természetű bonvodalmak állják az útját annak, hogy végre rendbe jöjjen az új egyházmegye ügye. Csuf intrika, politikai befolyások és felekezeti féltékenységek hányták-vetették az új püspökséget egyik városból a másikba és még ma sem tudható, hogy hol talál székhelyet az új magyar egyház.

A püspökségért való mozgalmat a haidudorogiak kezdték. Így került a kis, aluszékonv hangulatu hajduváros neve forgalomba a püspökséggel kapcsolatban. Maguk a görög katolikus magyarok azt akarták, hogy Debrecen legyen az új püspökség székhelye. Ugy számítottak, hogy a hatalmas város régi kulturája, eleven magyarsága, szép tradíciói az új egyházmegyét igazán magyarrá teszik és friss energiát konzerválják a magyarság javára. Debrecenben régi plébániája is van a görög katolikus magyarságnak. Erre való tekintettel a püspöki kar is Debrecenre ajánlotta székhelyül. Ugy is állott a dolog ez év januárjáig, hogy Debrecen lesz az új egyházmegye székhelye. Január végén aztán Debrecen város értesítette a görög katolikus mozgalmat vezetőit, hogy neki nem kell az új püspökség.

Ezzel egyidőben Debrecen közgyűlésén Dégenfeld József gróf, Hajdu vármegye közgyűlésén pedig Baltazár Dezső püspök Haidudorogra utasította az új püspökséget. A görög katolikus magyarok megpróbálták legyőzni ezt az ellenérzést, de akkor közbelépett Tisza István és a kormány az ő döntését fogadta el. Ekkor már a pápai udvar sürgette a magyar kormányt, hogy jelentse be az új püspökség székhelyét. Lukács László miniszterelnök Haidudorogot ajánlotta a Vatikánnak, holott a görög katolikusok már ekkor tárgyaltak a fejlődő, lüktető életű Nyiregyházával, még pedig eredményesen.

Nyiregyháza nagy örömmel fogadta a görög katolikusok ajánlatát s messzemenő előzékenységgel támogatta. A közgyűlésen nagy többséggel telket és negyedmillió koronát szavazott meg az új püspökségre. Ekkor Geduly Henrik luteránus püspök azzal állott elő, hogyha a város a görög katolikusoknak ad negyedmilliót, akkor a luteránus egyháznak a hívek számaránya szerint adjon két milliót. A görög katolikus hívek azonban most sem mondtak le reményükről, hogy Nyiregyháza legyen a székhelyük. Mozgalmukat támogatja Mátyászy Béla nyiregyházi polgármester, de számításuk aligha teljesebb. Geduly püspöknek ugyanis rokona Jeszenszky Sándor államtitkár, akit megvertek a Nyiregyház-ellenes akció hívének. A Vatikánnal könnyen elintézhetik a dolgokat. Csak a régi példákra hivatkozzanak, hogy a munkácsi püspök székhelye Ungváron van, a csanádi püspöké Temesvárott. De politikai befolyás dolgában a szegény görög katolikus egyház nem tud versenyezni ellenfeleivel s így az új püspökség székhelye alighanem megmarad a csendes, álmos, falusi kisvárosban, Haidudorogon, ahol elemi iskolán kívül más intézmény nincs.

Eddig a cikk, amellyel szemben megállapíthatjuk, hogy a székhely kérdése a pápai bullával elintézésre nyert és pedig úgy, hogy a püspökség Haidudorogon lesz, amely község nagylakosságú vagyonos s éppen a püs-

pökség odahelyezésével szépen és gyorsan feilődni fog.

Annál inkább megdől minden kombináció a székhely kérdésében, mert a hivatalos lapnak vasárnapi száma jelentette éppen, hogy a király az eperjesi, munkácsi, nagyvárad, szamosújvári görög-katolikus egyházmegyékből, valamint a gyulafehérvár-fogarasi görög-katolikus érseki egyházmegyékből és az esztergomi érseki egyházmegyékből kihasítandó plébániák számára Hajdudorog székhelyével, az ó-görög liturgikus nyelv használata mellett, görög-katolikus püspökséget létesít és az ezzel kapcsolatban szükséges intézkedések végrehajtásával a vallás-és közoktatásügyi minisztert bizza meg.

Az új ref. főgimnázium

Legyen internátus az épületben

A tiszántuli református egyházkerület, amelynek áldozatkészsége iskolák emelésében és fentartásában ismeretes és évszázados hagyomány, tudvalevően a Péterfia-utcai hatalmas telkeken egy új, modern főgimnáziumot épít, amelybe a mai kollégiumi épületből telepítene át a középiskolát. Az új épület már erősen épül és kétségtelen, hogy az mihamarabb készen is lesz.

A főgimnázium építéséhez Debrecen város közönsége, amely a múltban s a jelenben is egyformán kimutatta különösen az egyházzal szemben kulturális érzékét, nagy anyagi erővel sietett az egyházkerület segítségére abban, hogy e szép tervét a főgimnázium építését megvalósíthassa. Másfél millió darab téglát, vagy az ennek megfelelő értéket és 400000 korona segélyt szavazott meg a főgimnázium építésének költségeihez való hozzájárulás és támogatás címén. Ez összegből 59800 koronát már ki is fizetett s az egyházkerület most kérte a még hátralevő 340200 koronából 60000 koronás összegnek kifizetését. Tudvalevő azonban, hogy Debrecen városa még nem vette föl a nemrég megajánlott függő kölcsönöket s így a segélyt csak házipénztára terhére tudná folvósítani. Ezért a városi tanács, amely mai ülésén foglalkozott az egyházkerület kérésével nem is utalványozta ki az egész összeget, hanem csak negyvenezerkétszáz koronát s kimondta hogy a még fennmaradó 300000 koronát csak a 3500000 koronás köcsön fölvétele után fogja ez összegből kifizetni.

Ez esettel kapcsolatban említjük meg, hogy a tanácson kívül, de irányadó helyen már régebb idő óta arról van szó, hogy az egyházkerületnek nem kellene főgimnázium eljárja fölhasználni az új épületet, hanem oda oda a tervezett főiskolai internátust kellene elhelyeznie.

Azok, akik ez eszmének hívei, azzal okolják meg a fölfogásukat, hogy új épületre a főgimnázium elhelyezése céljából szükség nincsen. Nincs pedig szükség a következő okokból: A kollégiumi épületből az elemi iskolát, valamennyi más intézménnyel együtt kitelepítenék úgy, hogy a tanítóképzőn kívül nem maradt benn az épületben iskola. Az egyetem fölépítésével a kollégium mai épületéből ki kerül a jogi, bölcsészeti kar, a melyek mind az egyetemi épületben nyernek elhelyezést. Így azután a főiskola üresen marad annál is inkább, mert a központi irodák is a nagyverdei épületekben lesznek.

Az egyházkerület vezetősége már segélyt kért egy internátusra és telket is, amelyet tudvalevően a város a Bethlen-utcán jelölt ki. A most jelzett fölfogás szerint gazdaságosabb és célszerűbb volna, hogy ha a tervezett internátust a most épülő s főgimnáziumnak szánt épületben helyeznék el s a főgimnázium a régi főiskolai épületben maradna, ahol ennek számára bőven volna helyiség. Ez esetben a telek értékében 135000 téglasegélyben 30.000 koronát s a megadandó segélyben még legalább 300.000 koronát takarítana meg Debrecen városa, míg az egyházkerület pénztára is mintegy milliót megtakarítást érne el.

Az egyházkerület vezetősége azonban, amely bizonyára jól megfontoltan tervezte a két épület emelését, szintén hatalmas érdekel bir a saját álláspontja helyességének kimutatására.

Debrecen nagykölcsonéről

Hogyan szerezte meg Pozsony a községi kötvényekre való kibocsátási jogát

Irta: Wolf Zsigmond, Pozsony sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, közgazdasági író.

1903-ban Pozsonynak szüksége lévén 6-7 millióra, engem kiküldtek Németországba. — Mondhatom, hogy pénzt kaptam volna bármennyit, de csakis ha községi kötvényt hozok. Máskép Németország a külföldre pénzt nem adhat. — Hazajövet, ezt elreferáltam és indítványomra a város a kormánytól kérelmezte a kötvények kibocsátására való jogot. De a Széll-kabinet, melynek pénzügyminisztere Lukács László volt, a város kérelmét elutasította „fináncpolitikai okoknál” fogva. A 6 és fél milliót azután megszereztem a városnak „a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjánál” 4 százalékra 97.10 kurussal, úgy, hogy Széll Kálmán miniszterelnök Brolly Tivadar polgármesterhez és hozzám azt mondta:

— Halljátok, ilyen olcsó pénzt még a magyar állam sem kapott!

1909. év végén a városnak ismét kellett 15 millió. Akkor Popovics Sándor dr. államtitkár lévén Pozsony egyik képviselője, újból kérelmeztük a kötvénykibocsátási jogot. — Mert Wekerle Sándor dr. betérjesztette a Háznak a törvényjavaslatot az adómentesség engedélyezése iránt. De most jött egy nagy vesztély.

Justh Gyula obstrukciót csapott a koalíciós kormány ellen a bankkérdés miatt. — A képviselőház munkaképtelen lett és a koalíció a végét járta. Azt tudtam, ha Wekerle megy, vége az obligációknak.

Ekkor egy eszmém támadt. Az obligáció kibocsátási jogot a kormány adhatja meg. — Csak az adómentességhez kell törvény. Azt indítványoztam, kérjük a kormánytól a kibocsátási jogot, a tőkekamatadót a város egyelőre meg fogja fizetni és ha a törvényhozás későbbben visszahatólag megadja az adómentességet, az adó a városnak visszatérítendő. A pénzügyi bizottság engem a polgármesterrel kiküldött és sikerült a miniszterelnökök eszmémnek megnyerni, csak avval a módosítással, hogy az adó nem is lesz befizetendő, hanem csak függőben tartatik. Néhány órával távozása előtt Wekerle aláírta a kibocsátási engedélyt.

A pénzügyi bizottság most már kiküldött a polgármester ural Párisba, ahol ugyan nem kaptunk kedvezőtlen ajánlatot. De tekintettel a francia adóra, mely fél százalékot tesz évente, mégis kedvezőbben birtuk a kötvényeket itt Pozsonyban, még pedig 90 százalékos kurussal eladni.

Igy jutottak Pozsony, Zágráb és Fiume a kötvényjoghoz. Az utóbbi két város meleg üdvözléssel köszönte meg fáradozásaimat.

Jelenleg a befektetési értékekre rossz szél fúj. De egyelőre Debrecen szükséglete felelve van és ha majd a pénzügyi helyzet javul, meg lehet tenni a lépéseket, hogy a kormány adja meg Debrecennek szintén a kötvényjogot.

En dus tapasztalatonnal szívesen fogok a városnak rendelkezésre lenni. Oly javaslatot fogok tenni, mely talán képes lesz Lukács László miniszterelnök ur aggályait a kötvényjog kiterjesztése ellen eloszlatni.

Nincs véderő-novella

Az államtitkár nyilatkozata

Az ellenzék egy szélnek bocsátott bécsi hír nyomán elkezdte a harangozást: baj van a véderővel már is, novellát akarnak betérjeszteni. Tehát újra itt lesz a véderőjavaslat. Ezzel szemben az eddigi határozott és komoly cáfolatok után a honvédelmi államtitkár, Karátsony Lajos is nyilatkozott egy újságíró előtt, akinek ezeket mondta:

— Tudomásom szerint véderő-novella nem készül. Ilyen nincs is tervbe véve. Az önkéntességi jogosultságra aspirálóakra vonatkozólag a véderőjavaslatok életbeléptetése iránt intézkedő „végrehajtási utasításban” történiik rendelkezés, mert ez a végrehajtási utasítás tartalmazza az átmeneti intézkedéseket. Azok, akik már elvégezték az egyéves önkéntességre előkészítő tanfolyamot és az ugynevezett „Intelligenz-Prüfungot” letették, természetesen egy évig fognak szolgálni. Senkinek szerzett jogait nem érinti az új véderőtörvény. — Sőt azok is, akik még ezt a vizsgát le nem tették, de július 8., azaz a véderőtörvény életbeléptése előtt ennek a vizsgának a letelésére engedélyt kaptak, azok is a vizsga sikeres kiállása után egy évig fognak szolgálni.

— A végrehajtási utasítást tartalmazó ugynevezett „Életbeléptetési miniszteri rendelet” már készen van. Természetesen, mint hogy ilyen nagyszabású reformnál sok intézkedésnek kell lenni az életbeléptetési rendletben, ez a végrehajtási utasítás hosszabb terjedelmű. Már a nyomdában van és két-három nap alatt valószínűleg meg fog jelenni.

NYÁRI ALAKOK

A VASUTBETYÁR

Ma déluán dolgom akadt a debreceni állomáson. Amint a resti előtt, az étteremnél elhaladok, észreveszem Juliusz urat, aki pedig ebben az időtáiban a Hungária előtt szokta olvasni az illusztrált lapokat. Mondom hát neki:

— Alászolgája. Julius ur. Mi az? Mi az? Hova utazik?

— Még nem tudom — feleli nagy flegmával.

— Nem tudja? Miért nem tudja?

— Azért nem tudom, mert én vasutbetyár vagyok.

— Vasutbetyár? — Hogy érti ezt?

Julius ur karonfogott és titokzatos arcot vágva föl és alá sétáltatott egy darabig. Aztán némi töprenkedés után beszélni kezdett.

— Elmondom magának, de ki ne írja az újságba. Annál inkább sem, mert mindig többen és többen leszünk vasutbetyárok. Hát kérem, a feleségem kiinn a kertben nvaral, délután nincs hivatal, de azért és csak minden héten egyszer megyek ki a kertbe. Tudniillik ott rettenetesen unatkozom. Itt meg mit csináljon az ember? A kabarénóták már a könyökén jönnek ki és sokba kerülnek a hainali lumpolásók. Az ember tehát kijön az állomásra, vagy a kisállomásra és vasutbetyár kodik. Az egész rejtélynek az évi bérletiegy a megfejtője. Abba a vonatba ülök tehát bele amelyikbe akarok. Már most kikerkező az állomásra. Őriáratot tartott a várótermekben. A rutinizott vasutbetyár szempillantás alatt kikémeleli, hogy melyik nő utazik egyvedül. És egyszerűen utánna száll a megfelelő kupéba, mint a méh a virág után. Az ismerkedés könnyen megy. Ha a várótermekben nem akad megfelelő virág, a keresztülhaladó vonatokon keres az ember.

— No és aztán?
— Aztán utazom a bájos ismeretlen ismerőssel. Gyönyörű utakat járok Nagyváradra, Nyíregyházára, Püspökladányra. Szatmárra meg vissza. Apró szolgálatokat teszek az utazó hölgynek. Közbeeső állomásokon leugrom vizért. Keresgélek a menetrendben. És végül érzékenyen elbucszunk.

— Nagyon szép, igazán szép. De mi ebben a betyárság és főképén mi a passzió?

— Hiszen én is éppen azt szeretném tudni — feleli kissé melankólikusan a vasutbetvár. Egyetlen praktikus hasznát mindenestre fölfedeztem. Nem utálom már olyan nagyon a kalapskatulyákat. Amíg csak a feleségemmel utaztam, mindig patáliát csaptam a skatulyák miatt. De most már szépen megszokom azokat.

Julius ur most hirtelen kirántotta a karját az enyémből, rohanni kezdett és már a Perronnól szólott vissza:

— Majdnem lekéstem maga miatt a budapesti és nyíregyházi vonatokat.

Debrecen megint késik

Küzdelem a honvédtüzérségért

Megemlékeztünk arról, hogy a jog- és pénzügyi bizottság legutolsó ülésén Kernhoffer József bizottsági tag felszólalása folytán szóba került az új véderő- és honvédségi törvény megalkotása, másrészt a nagykölcson programjának megállapítása kapcsán az is, hogy a létesítendő honvédhadosztály parancsnokság és ezzel járó honvédtüzérezred Debrecenbe való helyezését kellene megnyernie a városnak. Kovács József polgármester kijelentette, hogy idejekorán jelentkeztek ezért illetékes helyeken, ahol kedvező kijelentéseket kaptak.

A jog- és pénzügyi bizottság erre a katonai épületek céljaira előirányzott összeget 3 millió koronával fölemelte 8 millió koronára, hogy abból az új laktanyák, a hadosztályparancsnoksági és tüzérségi épületek fölépíthetők s a háziezred idehelyezésére alkalmas terjedelemben a Pavillon-laktanya kibővíthető legyen. Egyben pedig fölkérte a tanácsot, intézzen fölterjesztést a honvédelmi miniszterhez, hogy a hadosztályparancsnokság és honvédtüzérség idehelyezése kérdésében indítsa meg a tárgyalásokat s vegyes bizottság kiküldéséről gondoskodjék.

Ugy látszik azonban Debrecennek nincs szerencséje a katonai kérdésekben s Nagyvárad mindig megelőzi, mert mint a nagyvárad lapokból értesülünk, a honvédtüzérség Nagyváradra helyezése kérdésében a miniszter már el is rendelte a tárgyalást és azt ma meg is tartották.

Erre vonatkozóan a miniszter rendelete a következő:

Nagyvárad közönségének.

Folyó évi július hó 12-én kelt beadványában foglalt azon ajánlatát, hogy a város közönsége a beszállásolási törvényekben megállapított térítések ellenében egy honvéd tüzérezred elhelyezésére szolgáló első osztályú laktanyát városi területen felépít és rendelkezésre bocsájtani hajlandó, elfogadom és felhatalmazom, hogy az általános építési tervezet megszerkesztésére tervezett vegyes bizottságnak f. évi július 22-én délelőtt 10 órára való összehívása iránt az 1895. évi XXXIX. törvény cikk 4. §-ához tartozó végrehajtási utasítás 5. a) pontjában foglaltakhoz képest sürgősen intézkedjék.

A katonai tagok kirendelésére az 1. honvédkerületi parancsnokság egvideiülleg utasított.

A központból Bubics József mérnökkari százados rendeltetett ki.

A kiszemelt építési telekről (telkekről) a fentebb idézett törvény cikk 4. §-ához tartozó melléklet határozóvánvainak megfelelő eljárás mellett veendő vizpróbák vegyi és

bakteriológiai megvizsgálás végett a budapesti honvéd helyőrségi kórházhoz sürgősen lesznek beküldendők.

A bizottsági eljárásról fölveendő jegyzőkönyv az építkezés sürgősségére való tekintettel, kiküldött központi közegem által közvetlenül lesz előterjesztendő.

A miniszter rendeletéből:

Gönczy Jenő.

Az egyik nagyvárad lap az „Uj Nagyvárad” így ír a dologról:

Tegnap érkezett haza budapesti utjáról Rimler Károly polgármester s utazásának érdekében sikeres eredményéről tájékoztató nyilatkozatot tett ma az Uj Nagyvárad tudósítója előtt.

Valósággal a zsebében hozta le a polgármester a legújabb kaszárnyát, a honvédtüzér laktanyát. Mi e lap hasábjain annak idején jeleztük már, hogy az új véderőtörvény intézkedései szerint Nagyvárad honvédtüzérségre és dandárparancsnokságra tarthat igényt. Örömmel látjuk, hogy illetékes helyen ezt észrevették és zai nélkül bár, de eredményesen dolgoztak.

Titokban tartottuk szándékunkat — mondotta most a polgármester. — nehogy más városok megelőzzenek bennünket. Bizalmas tanácsüléseken határoztuk el, hogy ajánlatot teszünk a honvédtüzérség elhelyezésére. Elsősorlaty laktanya építését ajánlottuk fel és pedig három teltet hoztunk javaslatba: a Rulikovszky-uton az árapasztó csatorna mellett, aztán a csendőriskola mögött kifel és az Aradi-uton. A honvédelmi miniszter ajánlatunkat elfogadta és ezt nyomban írásban is adta. Kirendelte a terveket előkészítő bizottságot is és annak üléseit már hétfőre ki is tűzte. Ez a bizottság önállóan fog intézkedni a tervek dolgában s a telen megválasztása különböző szakértők véleményének meghallgatása után fog történni. A honvédelmi miniszterium részéről Bubics József mérnökkari százados ur van kiküldve. Ezt a leiratot a miniszteriumban rögtön elkészítették s már magammal is — hoztam.

Igy nyilatkozik Nagyváradon a sajtó és a polgármester, akik a bizonyosság tudatával beszélnek az új katonai létesítményekről, amelyek olyan sokat jelentenek egy város fejlődésére, gazdasági viszonyaira. Alig hisszük, hogy Nagyvárad ezekre a célokra annyit és olyan gyorsan áldozni tudna mint Debrecen — ne vegye ezt a testvér város se kérdésnek, se lekicsinvelésnek — és mégis úgy látjuk minden katonai intézmény megszerzésében több ügyességgel, gyorsasággal és szerencsével tud eljárni. Debrecen programjában ilyen célokra 8 millió korona és százezer hold föld van, de a létesítményekből egy sablonos, jóakaratu kijelentésen kívül semmi. Nagyváradon pedig még nincs sem 8 millió, sem 60 millió program, de már konkrét formában tárgyalnak az ügyről.

Nem tudjuk, itt van-e több hiba, vagy ott több szerencse, de meg kell állapítanunk a tény, amelyet megváltoztatni alig lehet. Hiszük, hogy a város tanácsa és vezetősége meg fogja találni — félrereté minden ólom lábú közigazgatási formát — a legvorsabb és legsikeresebb módot, hogy végre ne szoruljon háttérbe Debrecen.

Munkatársunk különben ez ügyben kérdést intézett Kovács József polgármesterhez aki a következőket mondta:

— Mi idejekorán megtettünk minden lépést, biztatást is kaptam. Bizonyos is, hogy kapunk valamit, de hogy mit, nem tudom. — Nálunk sohasem áldoztak valami nagyon és szívesen katonai célokra s így volt, hogy az új csapatkórházat is alig tudtuk megkapni.

A polgármester kijelentése dacára a biztatásra való hivatkozásnak kevés biztatást nyújt és a tanácsnak éppen azért nem is sürgősen, de azonnal meg kellene minden lépést e fontos kérdésben a siker érdekében.

Az első ura után a halálba

Egy fiatal asszony öngyilkossága

Vasárnapi számunkban közöltük már, hogy szombaton délután 5 órakor az Emerich-telepen mellbelőtte magát egy viruló asszony. Mindössze 22 éves volt és már oly rettentő összeitkőzése volt az élettel, hogy másképp nem tudott szabadulni a megpróbáltatások elől, mint egy golyóval. Mi készített erre az utra, minő vágyai, gyötrelmei lehettek, melyek a halálba kergették, feleletet nem adhatunk, mert a vizsgálat számai még kibogozva nem voltak s a debreceni csendőrség, kinek a hatáskörébe tartozott a dolog, természetesen nem adhatott fölvilágosítást.

Ma azonban már előttünk áll a halálba készült asszony egész megrázó tragédiája, mely mellett részvéttel elshanni nem lehet s mely egyike volt azoknak a nagy emberi elhatározásoknak, amelyek ezt az életet a maga egész ridegségében állítják a néző emberiség szeme elé.

Szép, fiatal, élevidor asszony volt Szalay Mártonné, egy Emerich-telepi gazdálkodó 22 esztendő leánya. Édes apja, Drachos István, bár nem gazdag ember, elég jól bírja az élet terheit, melyen 16 gyermek közül kilencet nevelt fel életben, hat gyermeke pedig meghalt. Drachos Máriának — így hívták az öngyilkos asszonyt — nem Szalay Márton volt az első férje. Egy fiatal, nagyra-törő szobafestő vezette oltárhoz első ízben, akít az asszony egész bensőségével szeretett. Szerelmi házasság volt a frigyük s a legteljesebb együttérzés házaséletük. Soha egy bántó szó vagy szemrehányás nem furakodott közüjük. Az asszony önfeláldozással ápolta a férjét, még akkor is, amikor a sápadt kór: a tuberkulózis leverte lábáról s bizakodó türelemmel, szeretettel csüggött ágyánál az utolsó pillanatokig.

Am a halál szívtelen, rideg. Akire a csontkezet ráteszi, annak menni kell. S özvegyen maradt a szép Drachos Mária, aki mindössze huszonkét esztendőt ért meg ezen a földön. Más ilyenkor teszi fel a mirtuszkoszort, neki már a gyászruháját varrták. Más asszony paradicsomban uszik, mikor szeret, neki csak a siralom jutott, ha megdobban a szíve. És elhagyatva, csüggedten, a feledés reménye nélkül hazakerült az apai házhoz.

Vigasztalták, szeretettel, gyöngédséggel vették körül, a fiatal özvegy könnyei fel nem száradtak. Éjjel, mikor az egész ház aludt, neki nem jöttek álmok a szemére, hanem kínos virasztással, bánatos vajudással élte második életét: *a férje emléke felett való áldozást.*

Hozzátartozói kétségbeesetten, elfogódva látták, mint megy össze napról-napra s arca, lelke sorvad és megroggyan a nagy lelki teher alatt. A halott emléke feljárt s az asszonyt követelte áldozatul.

— Férjhez kell adni újból! — tanácsolták a szomszédok.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szereshetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Rossuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

— Még pedig mielőbb! — toldották meg az öregek és bölcsék.

S a gyászidő leteltével akadt is egy tisztességes mesterember, aki a fiatal, özvegy Drachos Máriát feleségül kérte. Szalay Márton fodrászsegéd volt az illető, aki mintegy másfél hónap előtt törvényesen egybe is kelt az asszonnyal. A férj 51 esztendő volt, a felesége huszonkettő. Azonfelül az embernek előbbeni házasságából még két gyermeke is volt a háznál. Természetes, hogy a nagy különbség és a mostohaanyaság azt az úrt, melyet a fiatal asszony első urában elvesztett, e második házasság által pótolni nem tudta s az élete küszöbén álló asszonynak az életkedvet vissza nem adhatta. Így aztán Drachos Mária második férjét, Szalay Márton borbélyiparost, *egy havi házasság után* magára hagyta s mintegy héttel ezelőtt hazaköltözött szüleihez az Emerich-telepre.

Most már még súlyosabbnak érezte szerencsétlenségét. Bántotta a tudat, hogy egy ártatlan embernek okozott fájdalmat azért, hogy vele együtt élni nem akart s az önvád is kínozta, hogy nem volt ereje ellenszegülni második férjhezmenetelének. Lázálmai szinte állandóak voltak s bárhogya akart is szabadulni a gondolat elől, egyre erősebb érelődött benne az elhatározás, hogy *öngyilkossá kell lennie*.

Beszerezte magának egy 7 milliméteres hatlövétű forgópisztolyt s az ehhez szükséges töltéseket. Azután, mintha nyugodtabb lett volna, környezete is tapasztalta, hogy a buskomorsága elmúlt s életkedve kezd visszatérni. Tegnapelőtt pedig már vignak is látták. Persze, igyekeztek is kedvét lelmi s ki sem gyanithatta, hogy a nevető álarca a halál vonásait rejtegeti derült színe alatt.

— Délután, hogy előkészületei környezete előtt fel ne tűnjenek, egyik sógornőjét hívta, jöjjön vele fürdőbe.

— Nem érek rá! — mondta a sógorasszony.

— Akkor magam megyek egyedül!

S mintha csakugyan a legkisebb oka sem volna izgatottságra, nyugodtan bevonult a házba és felöltötte halotti öltözékét. Tiszta inget vett magára, befeküdt az ágyba és az előre elkészített fegyvert a szívének irányította. Egyetlen lövést tett belőle, mely éppen oda-futott, ahol a szív kormányozza az életet. — Mire a mentők kihajtottak, már csak bekövetkezett *halálát* konstatálhatták.

Halálának okát a szüleihez és rokonaihoz intézett levélben tárja fel:

... *Annyira szerettem első férjemet, — írja — hogy ebben az életben boldog nem lehettem volna soha, remélem, a túlvilágon boldogok leszünk...*

Aztán bocsánatot kért mindazoktól, a kiknek szomorúságot okozott: és elment arra a hosszú utra, melyen az elvesztett boldogságot feltalálni vélte. A másvilágra...

(gy. zs.)

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

Építkezési államsegély. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium arról értesítette a püspöki hivatalt, hogy a debreceni református főgimnázium folyamatban levő építkezésére újabb 200 ezer korona államsegélyt engedélyez.

HIREK

*

— **A király Gödöllőn.** Bécsből táviratozzák: Bécsi udvari körökben azt beszélik, hogy a király ischli nyaralásának befejezése után Budapestre, illetve Gödöllőre utazik, a hol több hetet fog tölteni.

— **Törökország válsága.** Konstantinápolyból táviratozzák: A szultán kinevezte az új kormányt. — Üszkübből táviratozzák: A janinai vilajetben kimondták, hogy Konstantinápoly ellen mennek. Az albániai csapatok már el is indultak. E csapatokat a legmodernebb fegyverekkel látták el.

— **A Hortobágy hasznosítása.** Megirtuk, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek a Hortobágy hasznosítása ügyében hozott határozatának ama részét, amely a csunyaföldi 3000 hold csatornázása, e célra 500.000 korona megszavazására vonatkozik, a 12000 hold kiszakítására vonatkozóan pedig azt közölte, hogy az a rész még tárgyalás alatt áll. A tanács mai ülésén tudomásul vette a leiratot, s kimondta, hogy fölír a belügyminiszterhez, intézzel el a határozat másik részét is s hagyja jóvá, mert a 12000 hold kiszakítása is sürgős s mert nem áll jogában akadályozni a várost saját vagyonának miként való kezelésében. Különben is a városnak szüksége van az összes iratokra, mert azok alapján kell megkötnie a szerződést is a földmivélségi miniszterrel.

— **A választójogi tervezet.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök e hét első felében, valószínűleg szerdán reggel, Budapestre érkezik. A miniszterelnök három napig marad Budapesten. Politikai körökben úgy tudják, hogy a miniszterelnök Budapestre érkezése kapcsolatos a választójogi törvénytervezettel, amely alapvonalaisban teljesen kész s amelvet a miniszterelnök a nyilvánosság bírálata elé kíván terjeszteni.

— **Adomány a Kálvineumnak.** Hódmezővásárhelyről jelenti: A református egyház presbiteriuma e hó 19-én gyűlést tartott, a melyen a kölcsonüvek letárgyalása után olvasták az esperes körlevelét, amelyben egyházközségi tanári és tanítói képviselők válaszára hívta fel az egyházat. A presbiterium az egyházközségi tanácsok, tanítóképződékek igazgatóira, köztük hódmezővásárhelyi igazgatóra dr. Jure Lajosra, — tanítóképzőkére pedig Császár Péter Hódmezővásárhelyi, Dobó Sándor haidubószörmenyi, Simon Károly hadházi és Urav Gyula derecskei tanítókra adta a maga 8 szavazatát. Bejelentet azután az elnökség, hogy a múlt hó 9-én lefolyt kálvineumi ünnepség alkalmából a Kálvineum céljára 2565 korona adomány folyt be, amely összeget már be is küldték Kiss Ferenc espereshez, mint a kálvineum elnökéhez.

— **A Dmke internátus.** Tudvalevő, hogy Debrecen városa a Dmke kérésére kimondta, hogy internátus céljára telket és segélyt ad, az épületet fölépítteti úgy, hogy az amilitások az Age fizeti. A tervek most érkeztek be s ezek szerint a költségek 340.000 koronára rugnak. A tanács tehát a közgyűlés intenciója szerint kiadta a mérnöki hivatalnak, hogy a terveket úgy alakítsa át, hogy az internátus csak 300.000 koronába kerüljön.

— **A városi téglagyár önálló kezelésben.** Tudvalevő, hogy a közgyűlés kimondta a városi téglagyár önálló kezelésbe vételét, megalkotta az erre vonatkozó üzletszabályzatot, melyet a belügyminiszter jóvá is hagyott s megválasztotta a felügyelő bizottságot is. A tanács mai ülésén hozott határozatával fölhívja a bizottságot, hogy működésére vonatkozóan adjon programot.

Lelkészirendelések. A tiszántuli református egyházkerület püspöke G. Kiss Gyula segédlelkészt Komádiba, Toriska Gábor segédlelkészt Munkácsra, Hajdu Gyula segédlelkészt Debrecenbe, Juhász András segédlelkészt Kovácsházára, Bakcsy Gyula segédlelkészt Kovácsházára, g.ijval snrd snr sn lelkészt Beregrákosra, Tamási Béla segédlelkészt Székelyhidra, Dibáczy József segédlelkészt Sárrétudvariba, V. Kovács Lajos segédlelkészt Debrecenbe, Joó Miklós segédlelkészt Nagybégányba, Szücs József helvetes lelkészt Tiszapolgárra, Nagy László segédlelkészt Kigyóásra s végül Bodnár Gábor segédlelkészt Debrecenbe rendelte. — A feketetői egyház lelkészévé Kézv Ignác segédlelkészt, a főiskola kántus egykori kiváló tagját választotta meg.

— **Az Urkocsisok segélye.** A debreceni Urkocsis Egyesület ma kérését adott be a városhoz, hogy versenyekre eddig megadott 1000 korona segélyt állandósítsa. A tanács, mielőtt állást foglalna ez ügyben, kiadta a kérését véleményadás végett a gazdasági bizottságnak.

— **Debrecen új főkertésze.** Az új szerkezeti szabályzat szerint létesített új városi főkertészi állást most töltötte be a tanács. — Összesen tizennégyen pályáztak, akik közül azonban csak háromnak volt a megkívánt képesítése. Ezek közül a tanács Demecs Istvánt választotta meg, aki is képesítéssel, kitűnő bizonyítványokkal bir s külföldön is nagy parkokban volt már.

— **Koleragyanus megbetegedés.** Szentesről táviratozzák: Kakos Sándor mindszenti napszámos romlott ugorkát evett és kolera-gyanus tünetek között megbetegedett. A községi orvos az ürüléket a bakteriológiai intézetnek küldte fel és a szükséges óvintézkedéseket megtette.

— **A kondás-martyr.** Dobos Lajos 36 éves kondás ma délután marólugot ivott s a mentők beszállították a kórházba. Ott valószínűleg már holnap kiküldik és hazakeresztik. Pedig Dobos Lajos nem erre készült. Mielőtt ugyanis a marólugot bevette volna, levelet írt haláláról s ebben a következőket írta:

Kondástársaim!

És ti többi szegény emberek!

Tanuljatok az én sorsomból, hogy urral nem jó kikezdeni. Most én meghalok értetek!

Aztán elmondja tovább, hogy Szabó Sándor szolgálatában állott, aki egy ízben kapát fogott rá, amiért kénytelen volt otthagyni a szolgálatot. De a törvény a gazdának adott igazat s neki vissza kellett térnie a szolgálatba. Most ismét kapát fogott rá gazdája s ezért választotta inkább a halált, mint a szolgálatot. És elhatározta, hogy meghal — a kondásokért, meg a szegényemberekért.

Talán meg is cselekedte volna ezt, ha a mentők idején ki nem érkeznek és Klár Zoltán orvosnővendék ellenszerezte meg nem hiúsítja szándékát. Amiből így nem lett semmi s a kondás-martyr valószínűleg megbékül a gazdájával, aki többé nem fog rá kapát. Ami nem is tanácsos.

— **Hamis forinttal fizet.** Nagy Józsefné kenyérsütő asszony Sárándról jött be a debreceni piacra. Itt nemsókára akadt is vevője, azonban hamis forinttal fizetted. A rendőrség előállították, ahol azzal védekezett, hogy a pénzt másoktól kapta s nem volt tudomása arról, hogy az hamis.

— **Egy kocsi utasai a vonat alatt.** Nyitarról jelenti: Laufer Lipót földbirtokos nejevel és Klein nevű ismerősével Zsivafődemes állomásról kocsin akart átsaitani a sineken. Épp akkor rohogott át a vonat a sineken és a kocsi elütötte. Klein szörnyvet halt. Laufer haldokolva szállították az érsekuivári kórházba.

Vasöntéseket,

mindenféle gépek alkatrészeit, minta vagy ócska után készíti. **Gépek, kazánok, malomok** javítása és átalakítása a legolcsóbb árban vállal. — **Tanulók** havi fizetéssel felvétetnek.

Fáy Bertalan

vasöntőde és gépműhelye
DÉBRECZEN, Hortobágy gőzmalom mellett.

— **A boszorkány.** Nádudvaron a község babonás népe között az a balgaság járta, hogy özvegy Molnár Gáborné falubeli öregasszony boszorkány, aki meg szokta rontani a teheneket és így azok a tejet nem adják kellő mértékben. Molnár Lajos 46 éves gazda, az öregasszony veje is hitelt adott ennek a mesének s mikor tehene pár nap előtt szintén vesztett tejéből, vasvillával támadt anyósára, akit fejbevert és össze is szurkált. A csendőrség letartóztatta s beki-sérte a debreceni kir. ügyvédséghez, ahol még mindig erősítette, hogy az öreg asszony boszorkány.

— De majd végzek én vele! — fenyegetődött konokul — ha nem halt meg, akkor szurom le, ha kiszabadulok.

Ami aligha lesz egyhamar, mert az ügyvédség a babonás vót letartóztatta s a fogházban talán meg is változtatja világnézetét a boszorkánymesterségről.

— **A törvénytelen gyermek végzete.** — Dobszi Julianna szobalány pár hó előtt a bábaképezdében megismerkedett Haslinszky Mária cselédleánnyal, aki rábeszélte, vállalja el újszülött gyermekét nevelésre. Meg is állapodtak a tartásdíjban és Dobszi Julis a gyermeket hazavitte ondódi lakására. Tegnap délután hirtelen rosszul lett a kis Emma úgy, hogy a tápanya be akarta hozni az orvoshoz. El is érkezett vele a városba, de mire az orvos lakásáig ért, a gyermek már kilehelte kicsi életét. A törvénytelen boncolás megállapította, hogy bélhurut okozta halálát.

— **A festősegéd támadói.** Pár hét előtt Stick Ferenc festősegéd panaszt tett a rendőrségen, hogy az egyik félreeső utcában ismeretlen ember megtámadta s a nála levő 3 koronáját és egy kék köves aranygyűrűjét elrabolta. Ma délelőtt aztán az utcán Tisza Imre kőmivestanonccal hozta össze a véletlen, kiben egyik támadóját ismerte fel. Szólt is a rendőrnek, aki előállította Tiszát. Szöcs Pál rendőrbiztos hallgatta ki, aki előtt beismerete tettét, majd megnevezte büntársait is. Később azonban megdöngölte a dolgot és visszavonta a beismerő vallomást, sőt egyenesen a tagadás merve álláspontjára helyezkedett. Azt is letagadta, hogy valaha volt az Eötvös-utcában, ahol előbbi bémondása szerint a károsulttal találkozott. A kocsmáros és a felesége azonban felismerték. Átadták a kir. ügyvédségnek.

— **Eltemették a városi bérház halottját.** Szomorú szertartással adták vissza az anyaföldnek vasárnap délután azt a szerencsétlen munkást, aki a városi bérház építésénél tegnapelőtt a második emeletről leesett és belehalt sznvdett sérüléseibe. A munkásság, mint a munka vértanuját, bucsuztatta el Egri Andrást. Sirjánál a munkás dalárda zengte gyászdalát s százakra ment a résztvevők száma, akik a temetőkapujáig elkísérték a fiatalon elköltözött halottat. Sirját a virágok és koszorúk tömege takarja.

— **Aratósztráik.** Özvegy Steinfeld Mihályné macsi uradalmában az aratók hirtelen sztráikba léptek és béremelést követeltek. Négy embert a csendőrség előállított, mire a többiek újra felvették a munkát. A kért javítást a tulajdonos teljesítette, az aratás pedig nyugodtan folyik tovább.

— **Rendőri hírek.** Brutális éthordó, Kiss József, a „Bika” szálloda éttermének tanulója panaszt tett egyik éthordó ellen, aki nádpálcájával az arcára vágott és annyira megsértette, hogy 8 napon tul gyógyuló sérülést ejtett rajta. — **Megszökött építési alkalmazott.** Pick Nándor Hatvan-utcai építészeti vállalkozó egyik alkalmazottját 68 korona 41 fillér feladásával bízta meg. Nevezett azonban megszökött, miért is feljelentést tett ellene a rendőrségen. — **Apróbb esetek.** Özvegy Biró Kálmáné Csapó-utca 93. számú lakosnő aranygyűrűjét elvesztette s mindaddig nem került annak becsületes megtalálójára. — Özvegy Schmelovszky Manónétól pedig 5 korona értékű ruhaneműjét emelte el egyik ismerőse.

— **Toll könnyű nyári kalapok 3 koronától, elegáns tennis ingek 4 koronától a legszébb választékban Frank Testvéreknél.**

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	844.75
Osztrák hitel	654.00
4 százalékos koronajáradék	87.50
Államvasút	717.00
Jelzálogbank	468.60
Rimamurányi	766.50
Salgótarjáni	758.00
Köszöri vasút	762.60

Irányszat:

Magánleszámitólas kamatláb:

Bécs 4 1/4%, Berlin 4 3/8%, London 2 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svájk E. (Strasser és Kónig) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.58
áprilisra	11.84
Rizs októberre	9.32
Zab októberre	9.39
Tengeri 1912. év júli	9.02
augusztusra	8.89
Tengeri szept.	8.85
Tengeri májusra	7.64

Készára 5—10-zel magasabb.

Az aratás Hajdumegyében. Az aratás egész Hajdúvármegye területén csaknem teljesen befejeződött annyira, hogy e hétre már csak itt-ott marad learatni való vetés. A cséplés is megkezdődik a héten teljes erővel. A napszám magas, 7—8 korona naponként.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetésektelenségeket jelenti: Klein Mór Szarvas, Moskovitz M. és társa Kolozsvár, Dikkea Joachim és Grosz Naftali Staniszlau, Welwart és Ferber Budapest, Schönfeld Kálmán Nyírbátor, Ausländer Izrael Tarcal, Löwinger Pál Lipót Ókeresztúr, Adler Izor Lugos.

Regény-csarnok.

*

A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

Tovább mormogott így magában, a szeméi üresen, mint az üvegszemek a földre meredtek, mintha teljesen megfélemedezett volna arról, hogy én is ott vagyok.

— Hát ide hallgasson, West — szólt végre. — Megbocsát ugy-e, hogy az előbb olyan durván bántam magával. Most már másodszer kell öntől ilyen sértésért bocsánatot kérnem. Nem fog többször megtörténni. Kétségtelenül tulságba viszem az elzárkózottságot, de jó okaim vannak rá, hogy ezen a ponton ne engedjek. Hogy igazam van-e vagy

nincs igazam, azt nem tudom. De a fejembe vettem, hogy egy napon szervezett orgyilkosok törnek majd rám. Ha ilyesmi történék, remélem számíthatok az ön segítségére.

— Szívvel, lélekkel.

— Ugy hogyha üzenetet kap, mint például: „Jöjj fel,” vagy csak ennyit „Cloomber,” akkor tudni fogja, hogy ez segítségért való üzenet és sietni fog hozzám. Még ha sötét éjszaka lesz is.

— Minden bizomnyal — feleltem — de szabad kérdeznem, milyen természetű az a veszedelem, amiről szó van?

— Nem használna semmit, ha tudná is.

— Nem használna?

— Nem.

— De könyörgöm, mondja meg.

— Hasztalan időtöltés lenne. Sőt nem is tudná megérteni. Most bucsuznom kell öntől West, mert ugys sokáig időztem már. Ne felejtse el, számítok magára, mint a cloomberi vár egyik katonájára.

— Még valamit uram — mondtam sietve, mert már elfordulóban volt. — Remélem, nem fog haragudni a lányára azért, amit önnek mondtam. Én miattam titkolta el a dolgot ön elől.

— Manapság már ilyen dolgokban nem hiszünk, tehát félrevehethünk minden ilyen feltételezést. Ha pedig ezt megtettük, mi marad még? Éppenséggel nincs más elmélet, amihez kapcsolni lehetne. Hígyje el, hogy az egész titokzatosság az indiai nap égető sugarának a következménye, ami talán nagyon is megvil-selte szegény öreg urat.

Hogy erre mit felelt volna, azt már nem tudom, mert ebben a pillanatban iedtt kiáltást hallatott, mintha hangok ütötték volna meg a fülét. Amint körültekintett, félve, óvatosan, láttam, amint az arca hirtelen krétafehérré válik és a szeméit egy pontra meresztette, mint ha ott valami szörnyiséget látna, miről nem tudja levenni a tekintetét.

Én is arra fordultam és hirtelen hideg borzongás futott rajtam végig, mikor megpillantottam egy emberi arcot, a fák mögött. Ennek az arcnak minden vonása, minden porcikája eltorzult, mintha a gyűlölet és boszuvágy összekuszálta volna. Mikor észrevette, hogy látjuk, kilépett a fatörzs mögül és felénk közeledett. Most ismertem csak a tábornokra ebben a rettenetes torz-arcu emberben. A szakállja is össze-vissza volt kuszálva a dühtől és mélyen bennülő szeméi szikrát szórtak széles szemöldökei alól és ragyogtak démonikus tüzből a nehéz pillák alatt.

(Folyt. köv.)

Tekintettel az előrehaladott időnyre

nyári selyem flor és cérna-

keztyüket

rendkívül olcsó árban árusítok.

Schön Sándor

keztyű, kötszer és orvosi műszeriára

Debrecen, Piac-u. 14.

Csapó-utca sarok, a Bikával szemben.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTY
KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban Debreczenben.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Grenadinok, Batistok, Eponge

:-: kelmék, Napernyők :-:

Óriási választékban!

Mint napsugárban

a rózsák, úgy fognak ragyogni a fehérneműk az üstben, ha félóráhosszat főzzük őket a

Persil

modern mosószerezrel!

Vakító fehér ruhák!

Dörzsölés nélkül!

Kefe használata nélkül!

„PERSIL” dacára meglepő hatásának, sem klórt, sem semmiféle kártékony anyagot nem tartalmaz, s erre nézve teljes szavatosság álltattatik.

Gyár: Voith Gottlieb, Wien, III/1.

:-: Mindenütt kapható! :-:

Zománc,
öntött,
préselt és
festett

felirati táblák

bármilyen nagyságban, ajtó- és kulcszámok, fiók címkék, zománcbetűk és számok, jelzőtáblák, öntött ajtószámok, öntött kulcsszámok, ajtó táblák **4-5 koronaért**, házzszám táblák olcsón megrendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták megtekinthetők.
Költségvetés díjmentesen.

Női fehérneműek,

Stórok, Bomfámok, Vitrage,
Harisnyák, Keztyűk, Csipkék
:-: és Csipkekelmek :-:
előrehaladott idény miatt

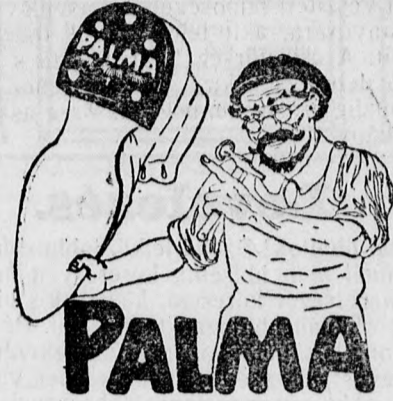
mélyen leszállított árban

lesznek árusítva. — A címre kérem ügyelni. :-:

Csipke Áruház
Sas-utca 4. szám

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA

kaucsuk sarok.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legjobb nyersfalazati és

kémény-téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy **Miklós-utca 1. sz. alatt** új fióközletet nyitottunk.

Midőn ezt szives tudomására hozzuk, biztosítjuk, hogy megbízásainkat mindig pontosan és kifogástalanul hozzuk kivitelbe.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

HRABEGZY :-: **Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság.** :-:

Főüzlet és gyár:

Fióközletek:

Felvevő telep:

Széchenyi-utca 42. sz.
Telefon 323.

Csapó-u. 30. — Telefon 668.
Hatvan-u. 11. — Telefon 578.
Miklós-u. 1. — Telefon 11-48.

Piacz-u. 22. Glück Ede divatáruhaza. — Telefon 602.

Vigyáz! Rékre festet kirakat. Vigyáz!

Ki jutányos árban akar vásárolni most a kedvező alkalom, mert most módomban van, hogy **Igen jutányos árban árulhassak.**

1 mtr. gyapju delén kék szín is	96 fill.	1 „ lüszter minden szín	30 „
1 „ túll csipke kelme	94 „	1 „ selyem ujdonság	90 „
1 „ grenadin sima fehér is	72 „	1 „ csipke függöny	36 „
1 „ mosó delén egész uj minták	34 „	1 drb. fekete gloth alsó	2.06 „
1 „ zefir bluzra es ingre	34 „	1 „ finom ernyő	1.90 „

diszek, csipkék, szallagok, **ruha szövetek**, vásznak, sifonok, **mara-dékok, rövid árak**, ágygarnitúrák, szőnyegek, paplanok mind igen **jutányos árban.**

ifj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyányi-utca sarok, a színházzal szemben.

A t. vevőközönséggel tudatom, hogy az üzlet többszörösen **nagyob-bitva lesz** s több új cikk lesz bevezetve ami eddig raktáron nem volt.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választélyegyet csatolni.

Levelezés.

Nősülni óhajtók! Szelid lelkű, iobbmódu, magammal nem idősebb, keresztvén hajadon ösmeretségét keresem, ki egy kis hivatalnok oldalán boldogan tudna élni. Pár 1000 korona készpénz hozomány megkívántatik. 35 éves, ref. szolid legény ember vagyok. Értesítést poste restante debreczeni főpostára kérem „Rokon lelkek” jelígyére. s-e lapban mindenkor jelezni kérem.

Eleven leány megösmernedni akarna 30—40 év közötti ural akíknak hűséges kitartó barátnője lenne. irjanak „Vigan élünk” jelígyére e kiadóba.

Betöltendő.

Nyomdai tanulóknak két középiskolát végzett fiu felvétetik a kiadóhivatalban.

Ügyes, gyakorlott varrólányok felvétetnek Halmágyinál.

Egy mindenek szakácsné uri házhoz ajánlkozik. Cimeket kérek leadni a kiadóba.

Lakás.

Egy négyszobás modern laká. fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Cim a kiadóban.

Új szálloda. Merkur szállodamat Hatvan-utca 61. sz. a. melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és **modern kávéházamat** megnyitottam **Hónapos szép szobák** kaphatók. Szíves pártfogásba ajánlom. **Üzletvezető vagy bérlo, egészben vagy részletben** is kerestetik. Emerich Arnold.

Egy három szoba és mellékhelyiségekből álló ház 800—1000 korona évi törlesztéssel megvételre kerestetik. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába »Tisztviselő« címre teendők

Adás-vétel.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert. Csapó-u. 41.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöliön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehér nemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér **Klein Izsó**, Csapó-u. 18.

Szőlő termelők figyelmébe! Rézgálic, Kénpör, rézkénpör, bordói pör, raffia és luttalonai előnyös árban kapható Deutsch Lajos fő üzletében. Piac-utca 38. Fiók üzlet Piac-utca 72.

Pult 8—9 méter hosszú, megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Szabók figyelmébe! Szabószén vasaláshoz legolcsóbban beszerezhető Jakabovits Henrik szénraktárból. Piac-utca 47. Telefon 601.

Két darab raket tokkal együtt olcsón eladó. Értekezhetni Arany János-u. 42.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Ebédlo, salon, háló gázluster, ebédlo szőnyeg és egy gyermekocsi eladó. Piac-u. 71. l. em.

Egy jókarban levő szekrényt keresek megvételre. Cimem Piac u. 58. II. lépcső, II. emelet.

Különféle.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Keresztény uri leány augusztus 1-re intelligens családnál teljes ellátást keres. ajánlatok „A. M.” jelígyére a kiadóhivatalba intézendők.

10 1 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1659/1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mező Ármin debreczeni kereskedő részére 1200 kor. tőke, ennek 1912. év április hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 192 kor. 54 fillér perköltség erejéig 1912. évi május hó 2 án bíróság lefoglalt és 1481 koronára becsült házi butorok, szőnyegek és fali képekből álló ingóságok **1912. évi július hó 23-án délelőtt fél 10 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán a Közvágóhídi épületben megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg többet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi július hó 4.

Török Péter bírói kiküldött.

Dombornyomásu

levélpapírok, névjegyek, címkék, levélzáró-peccetek és díszes borítópapírok stb.

finom kivitelben kaphatók

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában

Debreczen, Piac-utca 49.

Minték nagy választékban rendelkezésre állanak.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

„: műhelyét áthelyezte :”

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

Kitüntetve a Bécsi Pártai és Londoni kiállításokon arany érmekkel és oklevéllel.

Hegyháztól eredő orvosi készítmény- és roama ::
ellen a legjobb hatásos a hirt

Király-Balsam!

Hirtelen némi esetben meggyógyul, amennyiben gyakorlatban idült állapotoknál is már egyszeri bevitelével a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perces alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 3 korona teljes hazaszállításával. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerárában Kossu h-utca 8. színház mellett.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzetbe : Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű, egyszer használt

palló

különféle hosszban 1½ és 2' vastagságban, egészben eladó. Ara köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető. Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.